

Ochrana přírody

KULÉROVÁ PŘÍLOHA ročník 80 číslo 1 2025

ZPRÁVY / AKTUALITY / OZNÁMENÍ

Kniha o Svatém Janu pod Skalou pokřtěna

V bývalém benediktinském klášteře ve Svatém Janu pod Skalou, kde dnes sídlí Svatojánská kolej, se 22. října 2024 uskutečnil křest knihy Svatý Jan pod Skalou. Jejím hlavními autory jsou K. Žák, J. Ševčík, V. Cílek a M. Majer a široký kolektiv složený nejenom z místních znalců a obyvatel obce.

Kniha vydaná v nakladatelství Dokořán tvoří společně s publikacemi o Tetíně (Tetín svatě Ludmily, 2017) a o Srbsku (Srdce Českého krasu, 2021) volnou publikační trilogii monografií o významných obcích ležících v centrální části Českého krasu. Je třeba zdůraznit, že vůdčí osobností při přípravě všech tří titulů byl Karel Žák, mimořádná osobnost se širokou znalostí přírody a krajiny a také historických souvislostí vývoje krajiny na Berounsku a v širším okolí. Výrazným podílem vždy přispěl Václav Cílek a svými často unikátními fotografiemi nejen z podzemí také Martin Majer.

Srdce Českého krasu je mimořádné území z přírodovědného i historického hlediska. Svatý Jan pod Skalou a jeho okolí patří k nejmalebnějším koutům u nás. V samotné obci funguje již několik let Informační středisko CHKO Český kras a najdeme zde řadu památek. Zdejší barokní klášterní areál s kostelem Narození sv. Jana Křtitele a skalním kostelem Panny Marie byl nedávno (2018) vyhlášen národní kulturní památkou. V podrobné monografii se dozvíme vše o historii tohoto místa od pravěku do současnosti a poznáme přírodní pozoruhodnosti území, které je součástí národní přírodní rezervace Karlštejn. Místo v úchvatné krajině, spojené s legendárním poustevníkem žijícím v 9. století v pěnovcové jeskyni, dodnes přitahuje mnoho turistů.

Křest knihy se uskutečnil v mimořádném prostoru refektáře (jidelny) bývalého benediktinského klášteře, jehož dominantní (restaurovanou) freskou je scéna „Hostina na Tetíně“. Foto Emil Šnidauf

Křest knihy se stal významnou příležitostí pro setkání autorů, vydavatele, místních obyvatel a příznivců obce ze širokého okolí. ■

Emil Šnidauf, František Pojer

Hodnocení zranitelnosti přírody změnami podnebí: druhy, nebo biotopy?

Probíhající změny podnebí ovlivňují biologickou rozmanitost na všech jejích základních úrovních, tedy genetické, druhové a ekosystémové, již dnes. Uznávané scénáře navíc naznačují, že

uvedený dopad v blízké budoucnosti ještě zesílí. O tom, zda současná „statická“ chráněná území dokáží dostatečně a včas reagovat na změny v rozšíření druhů vyvolané právě proměnlivostí klimatu, vědci diskutují již delší dobu (viz *Ochrana přírody*, 78, 4, 40–44, 2022). Nicméně se zdá, že mohou významně napomoci jak druhům kolonizujícím nové oblasti, tak taxonům, které dosud přežívají v plochách, jež se pro ně stávají méně vhodné. Podle některých názorů bude většina chráněných území pro ochranu přírody z tohoto důvodu důležitá i nadále. Pochopení zranitelnosti biotopů a druhů v chráněných územích proto představuje klíčový krok pro navrhování a realizaci účinných adaptačních strategií.

Pro stanovení zranitelnosti druhů a stanovišť ke změnám podnebí podnebí bylo postupně vypracováno hned několik metod. Britští badatelé pod vedením Simona J. Duffielda z instituce státní ochrany přírody Natural England se ve své analýze zaměřili na oblasti zvláštní ochrany (SPA), vyhlášené podle směrnice Evropské unie č. 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků (směrnice o ptácích) a v České republice označované jako ptačí oblasti (*Biol. Conserv.*, 291, 110460, 2024). Posloužily jim k tomu již existující modely simulující vliv předpokládaných klimatických změn na početnost ptačích druhů v Anglii. Druhy uvedených obratlovců byly rozděleny podle dopadu posunu v podnebí do pěti kategorií (vysoké riziko, střední riziko, stejné riziko jako v prospechu, střední možný prospěch a vysoký možný prospěch), přičemž v úvahu byly brány všechny druhy, pouze hnízdící populace a pouze zimující populace.

Pro biotopy výzkumníci využili údaje získané Celostátním hodnocením zranitelnosti biodiverzity změnami podnebí (NBCCVA). Dopad variability podnebí na biotopy charakterizované vegetací je založen na jejich vnitřní citlivosti ke změnám podnebí, stanovené odborným posouzením: přihlédlo se i k místními datům o fragmentaci krajiny, topografické rozrůzněnosti a stavu biotopů. Zmiňované umožňuje určit zranitelnost pro každý čtverec 200 × 200 m nacházející se v ptačích

Jespák bojovný (*Calidris pugnax*) hnízdí ve Velké Británii pouze na několika lokalitách v nížinách východní Anglie, mnohem častěji se v Anglii vyskytuje na tahu. Foto Jan Plesník

oblastech. Biotopy byly klasifikovány jako sladkovodní/mokřadní, pobřežní, travinné, vřesovištní, lesní a náhorní. Poslední typ zahrnoval plochy s průměrnou výškou větší než 245 m n. m., a to bez ohledu na vegetaci. Studie si kladla za cíl ověřit, zda oba přístupy určí stejné lokality jako nejzranitelnější klimatickými změnami, a týkala se celkem 79 SPA.

Vnímavost ptačích společenstev ke klimatickým změnám se v jednotlivých chráněných územích významně odlišovala. Nicméně mezi zranitelností druhů a biotopů nebyla zaznamenána žádná jednoduchá závislost. Nejvíce negativně ovlivní proměnlivost podnebí opeřence osídlující náhorní biotopy, zatímco četné ptačí druhy z ní naopak budou mít prospěch. Naproti tomu hodnocení biotopů prokázalo, že na náhorní biotopy jako takové dopadnou změny podnebí jen málo. Na opačném pólu zranitelnosti se ocitly pobřežní biotopy.

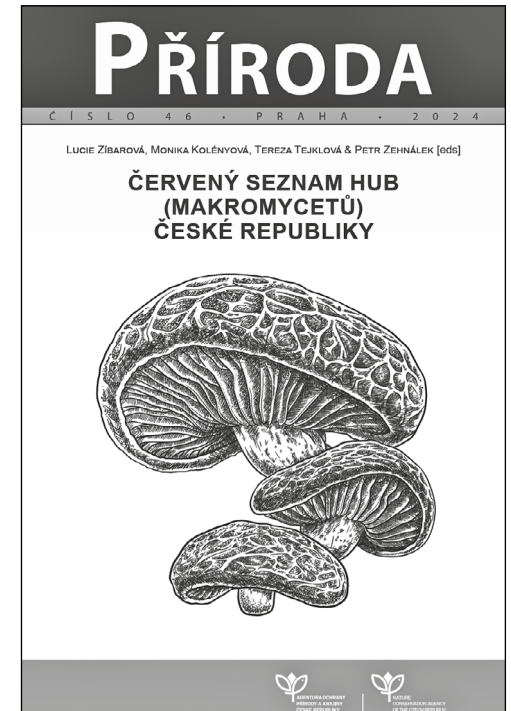
Ukazuje se, že při úvahách o předpokládaném vlivu změn podnebí na biodiverzitu je vhodné hodnotit zvlášť druhy a biotopy. Autoři nakonec seskupili ptačí oblasti podle zranitelnosti ptačích

druhů, které mají chránit, a podle jedné z výše uvedených šesti kategorií stanovišť. Zmiňovaný postup umožnil stanovit, jaké ptačí oblasti jsou vystaveny největšímu riziku způsobenému klimatickými posuny a zda se v nich mají uskutečnit opatření na adaptaci biotopů, druhů nebo obou složek biologické rozmanitosti. ■

Jan Plesník

Červený seznam hub České republiky

Červené seznamy jsou vyhodnocením stavu druhů podle jednotných kritérií. V ČR jsou využívány v řadě situací: při prioritizaci péče, hodnocení území, hodnocení dopadů záměrů atp. AOPK ČR je jejich editorem a vydavatelem, červené seznamy jsou publikovány v recenzovaném odborném časopise Příroda. Doporučená frekvence aktualizace červených seznamů je 10 let. V rámci 46. vydání časopisu Příroda se aktualizace (po 18 letech) dočkal a světlo světa spatřil nový Červený seznam hub (makromycetů) České republiky. Rozsáhlá práce širokého autorského kolektivu pod vedením editorů Lucie

Zíbarové, Moniky Kolényové, Terezy Tejklové a Petra Zehnálka je k dispozici v knihovně AOPK ČR a na webu <https://www.priroda.nature.cz>. Červený seznam hub hodnotí stupeň ohrožení u 1762 druhů hub přirozeně se vyskytujících na území České republiky podle doporučené aplikace kritérií IUCN na druhy hub. Úvodní kapitoly stručně shrnují biologii a ekologii hub, hlavní příčiny jejich ohrožení a historii ochrany hub od vydání předcházejícího Červeného seznamu.

Samotný Červený seznam obsahuje 1 676 druhů: 32 vyhynulých v ČR (RE), 190 kriticky ohrožených (CR), 330 ohrožených (EN), 325 zranitelných (VU), 238 téměř ohrožených (NT), 561 druhů s nedostatečnými údaji o jejich ohrožení (DD). U jednotlivých druhů byl expertně vyhodnocen relativní význam příčin ohrožení klasifikovaných do jedenácti kategorií. Jako nejčastější faktor byla vyhodnocena vzácnost sama o sobě (70 %), následovaná intenzifikací hospodaření v lesích (44,2 %), eutrofizací (28,5 %), klimatickou změnou (24,8 %) a sukcesními pochody (20,5 %). Zbývajících 86 druhů z předešlého Červeného seznamu bylo hodnoceno v kategorii málo dotčený (LC) a jsou uvedeny v samostatné tabulce. Červený seznam je aktuálně zpracováván i jako číselník v Informačním systému ochrany přírody, mj. pro filtrování v Nálezové databázi ochrany přírody. ■

Karel Chobot

Dlouhá cesta: Zásady péče o NP České Švýcarsko vstoupily v platnost

K prvnímu lednu 2025 vstoupily v platnost Zásady péče o národní park České Švýcarsko pro období 2025 až 2041. Finální verzi dokumentu schválilo Ministerstvo životního prostředí v prosinci předchozího roku poté, co došlo k dohodě o jeho znění v Radě národního parku. Ta o dokumentu jednala 5. prosince 2024 a jednomyslně jej přijala. Pro navrhované znění hlasovalo všech 21 přítomných členů rady, přičemž obce, ke kterým v takových případech bývá upřena o něco větší pozornost, byly zastoupeny většinou. K tehdejšímu jednacímu dni měla Rada parku celkem 27 členů.

Cesta od prvotního návrhového znění Zásad k finálnímu dokumentu trvala několik let. Část zahrnující zapojení veřejnosti započala vydáním souhlasu Ministerstva životního prostředí s veřejným projednáváním návrhu v květnu roku 2021. To bylo zahájeno zveřejněním Zásad dne 2. května 2021 na portálu veřejné správy i úředních deskách správy národního parku. Veřejnost tak obdržela možnost text připomínkovat, a to v prodloužené lhůtě do 10. července 2022. Během června toho roku byl návrh projednán také v rámci setkání s veřejností a starosty obcí národního parku.

Do uplynutí lhůty pro připomínkování správa parku shromáždila na 50 připomínek od celkem osmi subjektů. Další proces tvorby dokumentu významně ovlivnilo propuknutí velkého požáru v národním parku České Švýcarsko dne 24. 7. 2022. Požár, který zasáhl území o rozloze 1 060 hektarů a jehož hašení trvalo zhruba tři týdny, ani období po něm nejprve neposkytly mnoho prostoru pro další práci na vypořádání došlých připomínek, převažovaly jiné priority.

Další pokračování procesu bylo možné až na jaře následujícího roku, kdy byl v rámci jednání Rady parku představen návrh vypořádání došlých připomínek, které již do značné míry reflektovaly i nové poznatky a studie vypracované po rozsáhlém lesním požáru. Způsob vypořádání připomínek byl po dobu celého dalšího roku, tedy do května 2024, opakovaně diskutován jak se starosty obcí, tak i s dalšími institucemi včetně Hasičského záchranného sboru či s významnými zájmovými skupinami, například s Klubem českých turistů nebo Českým horolezeckým svazem.

Zásady péče o národní park České Švýcarsko byly v prosinci loňského roku v rámci tzv. „dohadovací rady národního parku“ jednomyslně přijaty všemi 21 přítomnými radními, což byl nezbytný předstupeň schválení dokumentu Ministerstvem životního prostředí. Foto Tomáš Salov

Změny Zásad péče se oproti prvotnímu návrhu týkaly zejména tří oblastí. Prvním okruhem byla logicky problematika požární prevence, dále byly změněny dlouhodobé cíle zonace rozšířením budoucích trvale zásahových území v bezprostředním okolí obcí a v neposlední řadě byly detailněji rozpracovány části týkající se cestní sítě, včetně cest určených pro složky integrovaného záchranného systému.

Upravený návrh Zásad péče pak mohl být v září 2024 představen Radě národního parku v rámci informativního setkání, které předcházelo takzvané dohadovací radě svolané na 5. prosince 2024. Dohoda o znění dokumentu v Radě národního parku je stanovena zákonem o ochraně přírody a krajiny jako krok předcházející schválení Zásad péče Ministerstvem životního prostředí.

Vzhledem k jednoznačně vyjádřené podpoře radních parku mohlo v témže měsíci Ministerstvo životního prostředí dokument schválit. Zásady péče, které jsou odborným koncepčním dokumentem ochrany přírody pro dosažení dlouhodobých cílů ochrany a poslání národního parku, tak mohly po čtyřech letech tvorby a projednávání na Nový rok 2025 vstoupit v platnost. ■

Tomáš Salov

Lesy středních Čech

Zatím poslední – jedenáctý – svazek volné knižní řady dlouhodobě podporované Středočeským krajem se věnuje lesům ve středních Čechách. Navazuje tak na dvě obecnější knihy zabývající se vodou a půdou. Většina ostatních svazků se

podrobně zabývá jednotlivými oblastmi středních Čech – viz obrázků znázorňujících titulní stránky vydaných svazků. První kniha vyšla v roce 2015 a poslední v roce 2024.

Středočeský kraj je rozlohou největším krajem ČR a má uprostřed hlavní město Prahu. Tedy je to společně také nejlidnatější území celé republiky. Hlavní myšlenkou projektu je ukázat na bohatství a rozmanitost středních Čech – jednak na typy středočeských krajin, významné pravěké objekty a moderní poutnictví, kde jej můžeme definovat jako vnitřní turistiku. Cílem je seznámit obyvatele Prahy a středních Čech s přírodou a krajinou a také navést návštěvníky na důležité, ale často méně známé lokality. Ty mají buď přírodní charakter, nebo se jedná o místa historické paměti (bitva u Lipan), posvátné prameny a studánky (Svatý Jan pod Skalou) až po výběr poutních míst (Svatá hora u Příbrami, jeskyně sv. Prokopa) či soch umístěných ve volné krajině (M. B. Braun u Lysé nad Labem) a v neposlední řadě i podzemní památky, jak přirozené, jako jsou jeskyně, tak umělé, vzniklé těžbou surovin.

Vůdčí osobností širokého autorského kolektivu, který se formoval a proměňoval s každým svazkem, je známý geolog, spisovatel, esejista a popularizátor vědy Václav Cílek. Kniha Lesy středních Čech má typický obdélníkový formát, stejně jako celá knižní série, a celkem úspěšně se pokouší o vyvážený pohled na les a lesní hospodaření, případně nehospodaření. Zabývá se rolí lesa v krajině, životem lesa a také jeho rolí turistickou (vybízí k návštěvě různých typů lesa ve středních Čechách, obdobně jako navštěvujeme historické památky) a v závěrečné části hledá společný pohled na „budoucí“ les jak z hlediska praktických lesníků, tak z hlediska mimoprodukčních a ochranných funkcí lesa. Na většině publikací se významně podíleli také zaměstnanci Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (současní i bývalí), přírodně hodnotné lesy středních Čech velmi zajímavě a poutavě popsal Jindřich Prach (Správa CHKO Český kras) a vybral čtenáře k jejich návštěvě v rámci rodinných i jiných výletů.

Jak bylo uvedeno výše, jedná se o soubor publikací o Středočeském kraji vydaných většinou ve spolupráci s nakladatelstvím Dokořán. Jejich přehled a popis lze nalézt na webovém portálu Středočeského kraje.

Aktuálně se připravuje dvanáctý a závěrečný díl celé knižní řady, který shrne to nejpodstatnější

a znovu pozve k návštěvě zajímavých a unikátních míst Středočeského kraje.

K větší propagaci a seznámení s publikacemi jistě přispěje také jejich aktuální vystavení v Domě přírody Českého krasu u Koněpruských jeskyní a v Informačním středisku CHKO Český kras ve Svatém Janu pod Skalou. ■

František Pojer, Simona Jandurová

PŘÁVNÍ PŘEDPISY

Nové právní předpisy a další dokumenty v oblasti ochrany přírody a krajiny

(Přehled vybraných aktualit převážně z období prosinec 2024 – leden 2025)

Právní předpisy:

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2025/6 ze dne 6. ledna 2025,

kterým se zakazuje dovoz exemplářů některých druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin do Unie v souladu s nařízením Rady (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a kterým se zrušuje prováděcí nařízení Komise (EU) 2023/2770

Podle nařízení (ES) č. 338/97 může Komise stanovit omezení pro dovoz exemplářů některých druhů rostlin a živočichů do EU. Na doporučení stálého výboru Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES) dospěla vědecká prověřovací skupina k závěru, že zákaz dovozu do EU již není nutný pro exempláře těchto druhů: *Trioceros montium* a *Trioceros quadricornis* z Kamerunu a *Trioceros feae* z Rovnické Guiney. Vědecká prověřovací skupina dále dospěla k závěru, že na základě nejnovějších informací již není nutný zákaz dovozu do EU ani pro exempláře druhů: *Mantella cowanii*, *Mantella crocea*, *Mantella viridis* a *Scaphiophryne gottlebei* z Madagaskaru

a *Varanus dumerilii*, *Varanus jobiensis* a *Varanus salvadorii* z Indonésie.

Platnost: 27. ledna 2025

Nařízení Komise (EU) 2025/130 ze dne 28. ledna 2025,

kterým se mění nařízení (ES) č. 865/2006, pokud jde o vývoj v rámci Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a o možnost vydávat povolení se zpětnou platností

Novela nařízení Komise (ES) č. 865/2006 stanoví pravidla pro provádění nařízení (ES) č. 338/97 a pro zajištění plného souladu s ustanoveními Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES). Novým nařízením č. 2025/130 se právo EU odpovídajícím způsobem mění, a to v návaznosti na odborné závěry, potažmo usnesení konference smluvních stran CITES, a v návaznosti na rozhodnutí a doporučení přijatá stálým výborem CITES. Změny zahrnují např. novou definici „chovného stáda/hejna“.

Platnost: 18. února 2025

Zákon č. 437/2024 Sb. ze dne 11. prosince 2024, kterým se mění zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů

Tato novela stavebního zákona má pomoci stavebním úřadům překlenout potíže s digitalizací stavebního řízení, která měla být (a nebyla) funkční od 1. července 2024. Na základě novely by měli mít stavebníci i dotčené úřady právní jistotu, že i když po 1. červenci 2024 nepoužívali (nefunkční) digitální systém, neporušili tím zákon. Novela stanoví dvě přechodná období, a to do 30. června 2025 (pro účely územního plánování a národního geoportálu územního plánování) a do konce roku 2027 (pro digitalizaci stavebního řízení). Záměrem současné vlády ČR nicméně je, aby od 1. ledna 2028 začal fungovat systém zcela nový.

Účinnost: 21. prosince 2024

Zákon č. 481/2024 Sb. ze dne 18. prosince 2024, kterým se mění zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 388/1991 Sb.,

o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Cílem novely je především nutná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/959, a to zejména požadavku na stoprocentní využití výnosů z dražeb emisních povolenek na opatření vedoucí k dekarbonizaci ekonomiky a zmírnění dopadů klimatické změny.

Účinnost: převážně 1. ledna 2025, zčásti 1. ledna 2026

Nařízení vlády č. 383/2024 ze dne 4. prosince 2024, o vymezení ptačí oblasti Západní Krušné hory

Předmětem ochrany nové ptačí oblasti jsou populace tetřívka obecného (*Lyrurus tetrix*) a sýce rousného (*Aegolius funereus*) a jejich biotopy. Ochranným cílem je zde zachování a obnova ekosystémů významných pro uvedené ptačí druhy v jejich přirozeném areálu rozšíření a zajištění podmínek pro zachování populací těchto druhů v příznivém stavu. Nařízení blíže vymezuje i činnosti vázané na předchozí souhlas příslušného orgánu ochrany přírody.

Účinnost: 1. ledna 2025

Nařízení vlády č. 2/2025 ze dne 18. prosince 2024, kterým se mění nařízení vlády č. 318/2013 Sb., o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit, ve znění pozdějších předpisů

Do výčtu EVL vymezených na území našeho státu jsou tímto nařízením doplněny nové lokality, u některých EVL jsou změněny názvy, vymezení předmětů a forem ochrany, popř. hranic. Celkem nařízení obsahuje 170 změnových bodů.

Účinnost: 24. ledna 2025

Vyhláška č. 425/2024 Sb. ze dne 17. prosince 2024, o agrovoltaické výrobě elektřiny

Tato vyhláška stanoví, které druhy zemědělských kultur se mohou nacházet na zemědělské půdě, na které má být umístěna agrovoltaická výroba elektřiny. Předpis se dále zabývá podmínkami technického provedení agrovoltaiky (např. výškou zařízení), zařízeními sloužícími pro ukládání elektřiny z agrovoltaické výroby i podmínkami následné rekultivace po ukončení provozu výroby.

Účinnost: 1. ledna 2025

Nařízení Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky č. 5/2024 ze dne 6. prosince 2024, kterým se mění nařízení Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky č. 3/2019 ze dne 10. prosince 2019 o vyhlášení přírodní památky Jindřichova skála a stanovení jejích bližších ochranných podmínek

Mění se pouze ustanovení § 3 písm. g) předmětného nařízení za účelem odstranění zjevné chyby v psaní (odkazu na nesprávné ustanovení zřizovacího předpisu o CHKO Brdy), ostatní ustanovení nařízení č. 3/2019 zůstávají nedotčena.

Účinnost: 21. prosince 2024

Nařízení Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky č. 1/2025 ze dne 14. ledna 2025, o vyhlášení přírodní rezervace Bohyňská lada a stanovení jejích bližších ochranných podmínek

Předmětem ochrany „přehlášené“ přírodní rezervace, která se rozkládá na území Ústeckého kraje, jsou ekosystémy vlhkých, mezofilních a suchých travních porostů s výskytem vstavačovitých a starých odrůd ovocných dřevin, ekosystémy dubohabřin a lužních lesů a zachovalé koryto Račeho potoka a jeho přítoků.

Účinnost: 30. ledna 2025

Nařízení Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky č. 2/2025 ze dne 14. ledna 2025 o vyhlášení přírodní památky Hvozdanská louka a jejích bližších ochranných podmínek

Předmětem ochrany přírodní památky, která se nachází na území Plzeňského kraje, jsou ekosystémy lučních společenstev s výskytem populace modráska hořcového (*Phengaris alcon*).

Účinnost: 30. ledna 2025

Judikatura Česká republika:

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. září 2024, č. j. 4 Tdo 716/2024

Nejvyšší soud řešil případ, v němž sdružení vlastníků jednotek („SVJ“) nechalo radikálně ořezat šest okolních stromů (pět lip srdčitých a jednu břízu bělokorou), aby jim nestínily a bylo vidět na reklamu umístěnou na domě. Jednalo

se o radikální sesazení celých vrcholových partií korun stromů. Trestně odpovědné bylo nejprve okresním a poté i krajským soudem shledáno jak SVJ jako právnická osoba, tak i jeho předsedkyně. Obě obviněné byly uznány vinnými přečinem poškození cizí věci podle § 228 trestního zákoníku, a to v nepřímém pachatelství, jelikož samotné ořezání provedla objednaná firma v domnění, že majitelem stromů je právě SVJ. Ve skutečnosti však stromy vlastnilo Statutární město Karlovy Vary, přičemž škoda vyčíslená na majetku města dosáhla 252 014 Kč (Nejvyšší soud v této souvislosti shledal přípustnou tzv. Kochovu metodu použitou znalcem). Obviněné si přitom byly dobře vědomy, že se dotčené dřeviny nacházejí na pozemku patřícím městu a že nemají povolení k jakýmkoli jejich úpravám.

SVJ bylo odsouzeno k trestu uveřejnění rozsudku, a to v tištěném vydání některého z regionálních deníků, předsedkyni SVJ byl uložen krátký podmíněný trest a trest zákazu výkonu funkce.

Nejvyšší soud vysvětlil, že pachatelem trestného činu je i ten, kdo k provedení činu užil jiné osoby, která není trestně odpovědná. V řešené kauze obviněné využily omylu objednané firmy; tato společnost, která stromy ořezala, otázku jejich vlastnictví vůbec neřešila a vycházela pouze z objednávky. Jednala tedy v nevědomé nedbalosti, neboť vzhledem k okolnostem a ke svým osobním poměrům vědět měla a mohla, že zasahuje do vlastnictví někoho jiného. Tohoto omylu využily obviněné, kterým bylo naopak známo, že jde o cizí majetek a že jim byl odepřen souhlas k jakýmkoli úpravám stromů, o čemž společnost neinformovala. Obviněné se tak staly nepřímými pachateli trestného činu poškození cizí věci. Obě jejich dovolání Nejvyšší soud odmítl jako zjevně neopodstatněná.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. prosince 2024, č. j. 2 As 373/2023

NSS řešil povolování kácení dřevin a zapojených porostů kvůli záměru výstavby pražského metra v úseku Pankrác – Depo Písnice. Během prvostupňového i odvolacího správního řízení namítal environmentální spolek tzv. systémovou podjatost (čili neobjektivitu) všech úředních osob, avšak u žádné z nich nebyla systémová podjatost shledána.

Zainteresovaný spolek proti povolenému kácení vznesl správní žalobu, v níž kromě systémové podjatosti žádal alternativní řešení záměru, jehož realizace by byla ke dřevinám

šetrnější. Krajský soud však žalobu zamítl. Námitku systémové podjatosti vyhodnotil jako nedůvodnou proto, že spolek netvrdil ani neprokázal, že by na úřední osoby byl ze strany vedení hl. m. Prahy (tj. zaměstnavatele) vyvíjen tlak na rozhodnutí v rozporu s právními předpisy. V souvislosti s konstatováním nedůvodnosti námítky týkající se alternativního řešení soud vysvětlil, že správní orgány nebyly povinny je komplexně posuzovat. Byly totiž vázány konkrétním obsahem žádosti a řešením v ní navrhovaným.

V kasační stížnosti podané k NSS spolek zopakoval námitku systémové podjatosti úředníků s odůvodněním, že předmětný záměr je investicí zásadního významu doprovázený odpovídající medializací. A ta již sama o sobě může na úředníky působit jako nátlak, když je vůle politiků záměr uskutečnit z médií zřejmá. Zopakoval i nesouhlas s opomenutím možnosti alternativního řešení záměru. NSS se s argumentací spolku neztotožnil a kasační stížnost coby nedůvodnou zamítl. S poukazem na svou předchozí judikaturu uvedl, že povolení kácení dřevin související s touto významnou stavbou ve veřejném zájmu je až navazující proces, který má ve vztahu k celku omezený význam. Ačkoli je stav veřejné zeleně nepochybně pro rezidenty, které spolek zastupuje, podstatný, nelze bez dalšího tvrdit, že toto řízení je z hlediska systémové podjatosti rizikové; za řízení s rizikem systémové podjatosti by bylo naopak myslitelné považovat řízení zásadnějšího typu, zejm. předcházející řízení o povolení stavby. Z mediálních vystoupení politiků na podporu záměru nelze dle NSS vyvozovat existenci konkrétního tlaku na rozhodování úředníků v rozporu s právem.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. prosince 2024, č. j. 8 As 212/2023

Veterinární univerzita Brno zemědělsky hospodaří a vykonává právo myslivosti v oboře Poodří Kunín. ČIŽP zjistila, že zde na pozemcích určených k plnění funkcí lesa neexistuje keřové patro a přirozená obnova lesa. Mladé lesní kultury jsou v důsledku tlaku přemnožené spárkaté zvěře nepřiměřeně poškozené okusem, ohryzem, loupáním a vytloukáním. ČIŽP proto shledala univerzitu vinnou ze spáchání přestupku podle § 88 odst. 2 písm. n) ZOPK, kterého se dopustila tím, že v částech obory ležících v I. a II. zóně odstupňované ochrany přírody CHKO Poodří bez výjimky

podle § 43 odst. 1 ZOPK hospodařila na pozemcích mimo zastavěná území obcí způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, prostředky a činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů. V oboře totiž chovala neúměrně vysoký počet oborní zvěře. Druhý přestupek podle § 88 odst. 1 písm. a) ZOPK spáchala univerzita dle ČIŽP tím, že uvedenou činností poškodila součást přírody ve zvláště chráněném území a nedovoleně změnila jeho dochovaný stav. A konečně třetího přestupku podle § 88 odst. 2 písm. p) ZOPK se škola dopustila tím, že v konkrétně uvedené dny porušila podmínku č. 1 rozhodnutí o udělení výjimky vydané AOPK ČR. Podle této podmínky měla být mufloní zvěř chována pouze v bývalé aklimatizační obůrce. Za uvedené přestupky byla žalobkyní uložena pokuta ve výši 2 000 000 Kč a náhrada nákladů řízení. MŽP rozhodnutí o přestupcích zčásti změnilo a pokutu snížilo s odůvodněním, že nepříznivé dopady na lesní ekosystém nebyly trvalé. Následně podaná správní žaloba byla Městským soudem v Praze zamítnuta.

V kasační stížnosti univerzita zejména namítala, že pohyb zvěře mimo aklimatizační obůrku byl způsoben pádem stromů na oplocení, které ale následně opravila. Dále uvedla, že obora byla řádně postavena ještě před vyhlášením CHKO Poodří a při jeho vyhlášení nebyla stanovena žádná omezení v provozu obory. V neposlední řadě uvedla, že počty zvěře v oboře ani nedosahují maxima normovaného stavu a že provádí jejich sčítání prostým pozorováním, neboť jinými technologiemi nedisponuje. Jelikož ale tyto skutečnosti univerzita nenamítala v řízení před městským soudem, aniž by jí v tom cokoliv bránilo, kasační soud je nepřipustil. Univerzita před NSS neuspěla ani s námitkou, že její činnost nelze podřadit pod pojem intenzivní technologie.

Nicméně NSS posoudil kasační stížnost jako částečně důvodnou, neboť městský soud opomenul vypořádat část žalobních námitek a nadto zatížil řízení procesní vadou, když napadený rozsudek vyhlásil bez jednání zveřejněním tzv. zkráceného znění na úřední desce (takovéto znění rozsudku obsahuje jen výrok a poučení o opravném prostředku, odůvodnění v něm chybí). Tento způsob vyhlášení rozsudku je ovšem v rozporu s Ústavou. NSS tedy věc městskému soudu vrátil k novému projednání.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. ledna 2025, č. j. 10 As 205/2024

NSS rozhodoval o žalobě na ochranu proti nečinnosti MŽP. Nečinnost ministerstva měla spočívat v nevydání rozhodnutí o účastenství fyzické osoby v řízení týkajícím se vyhlášení národního parku Křivoklátsko. Tato osoba podala námitky proti záměru vyhlášení národního parku a později vyřízení námitek urgovala. Jelikož ministerstvo na urgenci nereagovalo, podala žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti ve smyslu § 80 správního řádu. Poté MŽP stěžovatelce sdělilo, že její prvotní podání za námitky ve smyslu ZOPK nepovažuje. To proto, že stěžovatelka nevlastní žádné nemovité věci, které by záměrem byly dotčeny, a z toho důvodu MŽP příslušné správní řízení o vypořádání námitek vůbec nezahájilo.

Stěžovatelka reagovala výzvou k nápravě nesprávného úředního postupu a poukázala na to, že její podání mělo být vyřízeno jako námitky, neboť nemovitosti dotčené navrhovaným záměrem naopak vlastní; následně adresovala ministerstvu návrh na vydání rozhodnutí dle § 28 správního řádu ohledně jejího účastenství v řízení o vyhlášení národního parku. Ministerstvo toto podání vyhodnotilo jako nedůvodnou stížnost, neboť záměrem dotčenou nemovitou věcí se, dle jeho názoru, rozumí pouze ta, která se nachází uvnitř navrhovaného zvláště chráněného území. Stěžovatelka se následně bránila podáním žaloby na ochranu proti nečinnosti. Městský soud žalobě nevyhověl, žalobkyně se proto obrátila na NSS, aby jí postavení účastníka „vyhlášovacího“ řízení přiznal.

NSS se stěžovatelkou souhlasil potud, že nastanou-li pochybnosti o tom, kdo má být považován za účastníka řízení, je skutečně namístě postupovat podle § 28 správního řádu. Nelze totiž přisvědčit názoru ministerstva, že námitky mohou podat pouze vlastníci dotčených nemovitostí, jejichž nemovitosti se nachází uvnitř navrhovaného zvláště chráněného území, nikoliv např. vlastníci pozemků nacházejících se na pomezí zvláště chráněného území či sousedních pozemků. Nicméně zároveň je nutné, aby tyto osoby svým tvrzením nějaké pochybnosti založily: budou-li např. tvrdit, jakým způsobem mohou být dotčena jejich vlastnická práva (např. ochranným pásmem vzniklým ze zákona), je namístě vydat rozhodnutí, kterým se otázka účastenství vyjasní.

To však není případ stěžovatelky, která v „námitkách“ netvrdila žádné konkrétní dotčení svých majetkových práv, a to ani v kasační stížnosti. Podání stěžovatelky jsou totiž značně nesourodá a nemíří k podstatě věci. V „námitkách“ totiž uvedla, že je vlastnící pozemku hraničícího s pozemky uvedenými v záměru jako součást uvažovaného NP Křivoklátsko, avšak bez toho, že by tento pozemek jakkoliv specifikovala. NSS proto dospěl k závěru o nedůvodnosti kasační stížnosti.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. ledna 2025, č. j. 8 As 54/2024

V tomto rozsudku NSS rozhodl, že sousedé obecně mohou být účastníky řízení o povolení kácení dřevin, a to na podkladě § 27 odst. 2 správního řádu, neboť může být zasaženo nejen do jejich vlastnického práva, ale též ovlivněna pohoda bydlení a právo na příznivé životní prostředí. Zda skutečně účastníky být mají, závisí potom na posouzení každého případu, tzn. okolností, jak konkrétní dřeviny ovlivňují nemovitosti potenciálních účastníků.

Investorovi bylo prvoinstančním orgánem ochrany přírody povoleno kácení jedné borovice černé pro záměr bytové výstavby na pozemku v těsném sousedství panelového sídliště v Praze-Troji. Ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé pokácením vzrostlé dřeviny byla uložena náhradní výsadba 16 stromů a cca 1 200 keřů, a to v rozsahu investorem předloženého projektu sadových úprav. Proti tomuto rozhodnutí se odvolalo bytové družstvo (tj. orgán reprezentující obyvatele panelových domů na sousedním pozemku) s tím, že je opomenutým účastníkem řízení. Odvolání však vyhověno nebylo. Orgán ochrany přírody vysvětlil, že účastenství bytového družstva by připadalo v úvahu např. tehdy, pokud by důvodem pro odstranění dřeviny byla kolize s majetkem družstva působením kořenů dřeviny, jejím nadměrným stíněním, hrozbou pádem apod. Ale v případech, kdy dřeviny pouze dotvářejí okolí určité nemovitosti, není namístě přiznávat vlastníkům sousedních nemovitostí postavení účastníka řízení. Totožné argumentace se následně přidržel i městský soud, který zamítl správní žalobu podanou družstvem.

Na základě podané kasační stížnosti NSS uvedl, že otázku účastenství v řízeních tohoto typu nelze omezit na situace, ve kterých dřeviny přímo fyzicky poškozují sousední nemovitosti; je nutné uvážit i vlivy jako stínění,

Pravidla mezinárodního obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin se týkají také řady druhů kaktusů. Foto Zdeněk Patzelt

ovlivnění prašnosti apod. Dalšími dotčenými právy sousedů mohou být právo na příznivé životní prostředí, ale i právo na pohodu bydlení, kterou dřeviny mohou dotvářet. Správní orgán při posuzování účastenství musí proto vždy zvážit, zda (ne)budou dotčena práva obyvatel sousedících pozemků.

V předloženém případě NSS uzavřel, že funkční a estetický význam předmětné borovice není z hlediska ovlivnění životního prostředí družstevníků významný, dopady na kvalitu bydlení obyvatel bytového domu stojícího na dohled od sporné dřeviny proto dovodit nelze. Kasační

stížnost byla zamítnuta. Případ je zajímavý zejména tím, že NSS do rozsudku zakomponoval barevnou fotografii situace na dotčeném panelovém sídlišti, čímž postavil borovici alespoň pomyslný pomníček.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. ledna 2025, č. j. 2 As 371/2023

NSS se věnoval otázce, zda spolek zaměřený na ochranu životního prostředí může být účastníkem řízení o přestupku podle zákona ZOPK. ČIŽP rozhodla, že environmentální spolek není účastníkem přestupkového řízení

podle § 88 odst. 2 písm. n) a p) ZOPK vedeného proti společnosti Lesy ČR, s. p., ohledně nedovolené činnosti na území EVL Východní Krušnohoří a na území NPR a EVL Praděd. Nejedná se totiž o případ, kdy by poprvé až v řízení o přestupku byla řešena otázka, zda a v jakém rozsahu je činnost nezákonná. Předmětem řízení není posouzení škodlivosti či nedovolenosti těžeb, ale uložení pokuty za porušení podmínek rozhodnutí o výjimkách a za absenci povinného souhlasu podle ZOPK. Zabezpečení veřejného zájmu na ochraně přírody a krajiny není v rozporu s hájením tohoto zájmu spolkem. Vyjádření spolku by tak dle ČÍŽP nemohlo přinést nic nového, a proto byla jeho event. účast v přestupkovém řízení inspekci vyhodnocena jako nadbytečná.

MŽP odvolání spolku proti rozhodnutí ČÍŽP zamítlo s odůvodněním, že zákon o přestupcích definuje uzavřený okruh účastníků řízení, mezi které environmentální spolky neřadí. Spolek poté neuspěl ani u městského soudu, obrátil se proto kasační stížností na NSS s požadavkem na zohlednění nálezu Ústavního soudu z r. 2018, který účastenství spolků v přestupkových řízeních, za použití eurokonformního výkladu dotčené právní úpravy, připustil.

NSS nejprve vyložil, že záleží na tom, zda řízení o spáchání přestupku podle ZOPK je řízením podle téhož zákona, a tuto otázku zodpověděl kladně. Dle NSS totiž nelze účastenství v přestupkovém řízení posuzovat výhradně podle § 68 zákona o přestupcích, ale také podle § 70 odst. 3 ZOPK, který účast environmentálních spolků připouští. NSS shledal kasační stížnost důvodnou, zrušil rozhodnutí městského soudu i rozhodnutí MŽP a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Další dokumenty:

Věstník MŽP, č. j. MZP/2024/080/47

Obsahem posledního vydání Věstníku MŽP v r. 2024 je zejména Sdělení sekce ochrany přírody a krajiny MŽP o stanovení proměnných veličin vzorců obsažených v příloze č. 3 vyhlášky č. 432/2005 Sb. ze dne 18. října 2005, kterou se stanoví podmínky a způsob poskytování finanční náhrady za újmu vzniklou omezením zemědělského hospodaření, vzor a náležitosti uplatnění nároku. Věstník obsahuje také ministerská sdělení týkající se (hydro)meteorologie, hydrologie, klimatologie,

Kácení dřevin je jednou z nejčastějších agend správních řízení i soudních sporů v ochraně přírody.
Foto Přemysl Bureš

kvality ovzduší a evidence stacionárních zdrojů.

Opatření č. 6/24 Ministerstva životního prostředí o vydání úplného znění zřizovací listiny Výzkumného ústavu pro krajinu, v. v. i.

Dne 11. prosince 2024 vydalo MŽP v roli zřizovatele pod č. j. MZP/2024/270/1853 a v souladu se zákonem č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů, úplné znění zřizovací listiny Výzkumného ústavu pro krajinu, v. v. i. Vědecká výzkumná instituce Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v. v. i., známá pod zkráceným názvem „VÚKOZ“, v důsledku toho mění dnem 1. ledna 2025 svůj název na „Výzkumný ústav pro

krajinu, v. v. i.“. Název, sídlo, účel, hlavní činnost této veřejné výzkumné instituce a další náležitosti podle zákona – to vše určuje tato zřizovací listina.

Opatření Ministerstva zemědělství o změně názvu organizační složky státu a s tím související zřizovací listiny organizační složky státu Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem

Dne 31. října 2024 vydalo MZe v roli zřizovatele pod č. j. 74505/2024-MZE-16211 a v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb. o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, opatření ke zřizovací listině organizační složky státu, kterou se zavádí nový název Ústavu pro hospodářskou

úpravu lesů („ÚHÚL“), a to Národní lesnický institut. Kromě přejmenování ÚHÚL na Národní lesnický institut s účinností ke dni 1. ledna 2025 se původní zřizovací listina ÚHÚL dále nemění; toto aktuální opatření se stává jejím 13. dodatkem.

Závěr č. 185 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání ze dne 8. listopadu 2024: Zajištění přítomnosti obviněného z přestupku u znalce pro účely znaleckého zkoumání

Je-li provedení znaleckého zkoumání obviněného v přestupkovém řízení nezbytné, může správní orgán pro účely zajištění přítomnosti obviněného u znalce využít zajišťovací prostředky upravené správním řádem: předvolání (§ 59), předvedení (§ 60) a pořádkovou pokutu (§ 62).

Závěr č. 186 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání ze dne 8. listopadu 2024: Uplatnění zásady beneficium cohaesionis v řízení o přestupku

Při uplatnění zásady beneficium cohaesionis v řízení o přestupku (§ 98 odst. 3 zákona

o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich) rozhodne odvolací správní orgán ve prospěch dalších účastníků řízení bez ohledu na skutečnost, zda výroky, které nebyly napadeny odvoláním, již nabyly právní moci.

Závěr č. 187 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu a správnímu trestání ze dne 8. listopadu 2024: Postup po vrácení věci orgánem činným v trestním řízení

Jestliže orgán činný v trestním řízení po předání věci správním orgánem zahájí úkony trestního řízení, avšak následně na základě opatřených podkladů dospěje k závěru, že se nejedná o trestný čin, ale o přestupek, a věc odevzdá nebo postoupí zpět správnímu orgánu, správní orgán nemůže pokračovat v původním řízení. Dospěje-li k závěru, že jsou splněny podmínky pro vedení řízení o přestupku, musí řízení o přestupku znovu zahájit. ■

Aktuality sestavuje Sekce ochrany přírody a krajiny AOPK ČR (Olga Svobodová, Ph.D., olga.svobodova@nature.cz)

Ústřední seznam ochrany přírody (<https://drusop.nature.cz>):

Kód ÚSOP	Kategorie	Název chráněného území	Kraj	Datum vyhlášení/zrušení	Poznámka
6271	PR	Příštanský luh	Ústecký	07. 10. 2024	nové vyhlášení
6272	NPR	Lanžhotské pralesy	Jihomoravský	14. 11. 2024	nové vyhlášení
6273	NPP	Soutok	Jihomoravský	14. 11. 2024	nové vyhlášení

SUMMARY

Mikuláš I., Volf V., Volf O. & Tejrovský V.: New Special Protection Area – the Western Krušné hory/Ore Mountains

As of 1 January, 2025, the 42nd Bird Area (pursuant to Act No. 114/1992 Gazette on Nature Conservation and Landscape Protection, as amended later, the term for Special Protection Area, SPA under the European Union’s Birds Directive) in the Czech Republic has been declared in the extremely valuable Krušné hory/Ore Mountains western edge, which has long

been neglected in terms of bird conservation. The Western Krušné hory/Ore Mountains Bird Area focuses on the protection and conservation of two bird species, namely the Black grouse (*Lyrurus tetrix*) and the Boreal Owl (*Aegolius funereus*), also known as the Tengmalm’s owl. The inclusion of the site in the EU Natura 2000 network aims to substantially strengthen the protection of their habitats and ensure the long-term stability of their populations. The new Bird Area is naturally linked to two existing ones in the Krušné hory/Ore Mts.: the Eastern Krušné hory/Ore Mts. and the Novodonské Peat-bog - Kovářská. These were also designated primarily to protect the Black grouse, one of the most endangered bird species in Central Europe. Extending the territorial protection in this direction is a significant

step towards the Black Grouse’s preservation and will also contribute to the conservation of the unique Krušné hory/Ore Mts. nature.

Blättler L. & Daněk J.: From Landscape Functions through Ecosystem Service to Nature’s Contribution to People

In the State Nature Conservation and Landscape Protection Programme of the Czech Republic for 2020-2025 ecosystem services (ES) are considered as one of the cross-cutting objectives and tools. Specifically, ES assessment and its integration into decision-making in ecosystem management including their use should be carried out. Not only in the Czech Republic, but also abroad, the ES concept is part of key strategic documents. In the Czech Republic, a national-wide ES mapping and assessment have been conducted (see Ochrana přírody/ Nature Conservation Journal 4/2014). In order to use the ES assessment in nature conservation practice, the IP LIFE One Nature and the follow-up project Prospective LIFE are working on the development and testing of a methodology for this purpose. At the academic level, ES are a dynamically developing field. In recent years, more than 6,000 scientific papers have been published on ES per year. The main objective of the ES concept has therefore been to ‘green economics’. In the IP LIFE One Nature project, the IPBES classification of ES is used; the authors focus on the positive contributions of nature to people there, which to this end they called “nature’s contribution’s to people”.

Straková M., Jongepierová I., Raab S., Musil Z., Gluzová D., Doležalová P., Čížek M., Vítovcová K., Kadaš D. & Bauer P.: Current Availability of Regional and Species-enriched Mixtures in the Czech Republic

The importance of regional mixtures (RM) and species enriched mixtures (SEM) continues to increase as biodiversity in the landscape has been steadily declining in the Czech Republic. Although seed availability remains a problem, not only is the number of areas where RS or DOS can be obtained increasing, but there are also more and more competent enthusiasts striving for the sustainable availability of mixtures. Mixtures are gradually being developed, whether in collaboration with a regionally competent NGO, research institute or seed company. The greatest

challenges in obtaining regional or species-enriched mixtures are mainly the lack of knowledge about collecting and growing a diverse range of plants in nurseries, sharing of experience, time and physical demands, registration of seed by the Central Institute for Supervising and Testing in Agriculture (CISTA), ensuring seed purity for registration and machine sowing, and ensuring seed germination, care of the nurseries including machine harvesting, sufficient number of dedicated staff, economic creation of a mixture composition that is both affordable and of high quality, lack of space for seed drying, storage and handling, high cost of mechanization for seed care, harvesting and cleaning, and lack of native Czech varieties in grass species.

Neuwirthová H.: Evaluation of the Action Plan/Recovery Programme for the Bohemian Early Gentian

The Action Plan/Recovery Programme for the Bohemian Early Gentian (*Gentianella praecox* subsp. *bohemica*) was approved by the Ministry of the Environment of the Czech Republic in 2011. Its implementation has been going on long enough to assess the results achieved by the joint efforts of the whole implementation team. The number of people involved in the Action Plan/Recovery Programme is higher compared to most other Action Plans/Recovery Programmes carried out in the country. This is due to the fact that the Bohemian early gentian's distribution range extends over six regions, i.e. sub-national administrative units in the Czech Republic. Habitat management is the basis of the whole Action Plan/Recovery Programme and a number of other measures contributes to ensuring or improving the management at the sites. Most of the proposed measures have been partially or fully implemented. It is already clear that the long-term objectives of maintaining or improving the number and size of populations will not be achieved in their current form. The past period has been significantly affected by several extremely dry years, a relatively new phenomenon that will definitely have to be taken into account in the future. However, it is very likely that, especially without systematic monitoring and follow-up management, the status of the vascular plant's populations in the Czech Republic would be significantly more pessimistic. For the Bohemian early gentian, the Action Plan/Recovery Programme is an appropriate tool, as agreed by the entire implementation

team, including the Ministry of the Environment of the Czech Republic.

Peksa O. & Pecháčková S.: Are Power Lines the Hope for Heathland?

One of the traditional and biologically very valuable habitats - heathland – has been disappearing from the Czech Republic's landscape. Recent research has shown, in line with pan-European one, the nature of the changes that these oligotrophic habitats are undergoing. Heather and lichens are virtually disappearing everywhere and shrubs, herbs and grasses, or tree seedlings, are coming in. Heliophytes (mainly heather, herbs and lichens) are declining and the species composition in mosses is also changing. Non-woodland heaths are rapidly turning into grassland, while changes in woodland heaths are generally smaller in scale. The total number of species from the Red List of Threatened Species of the Czech Republic found in heaths is declining significantly. Degradation of heathland is very rapid and is not primarily caused by global change, but primarily by lack of management. Most of the sites that have survived display a very small area, which, together with their unfavourable location, prevents the use of traditional management methods such as grazing, burning or large-scale turfing. Areas under power lines could offer hope for heathland, but only if they are managed in an appropriate way. The current often applied massive mowing is more of a threat to them.

Zejdová L., Musil Z., Patočka Z., Klimánek M., Hustáková K., Koutecký B., Rožnovský J. & Litschmann T.: Monitoring Population Dynamics in the Endemic Moravian Alpine Bells and Microclimate in the Macocha/Stepmother Abyss

The Moravian Alpine Bells (*Cortusa matthioli* subsp. *moravica*) is a glacial relict occurring at only one site in the Czech Republic, namely on the northeastern wall of the Macocha/Stepmother Abyss in the Moravský kras/Moravian Karst Protected Landscape Area in the Vývěry Punkvy/Punkva River Springs National Nature Reserve (South Moravia). The long-term existence of the mountain species is made possible by the cool and moist microclimate within the abyss connected to the cave system on the Punkva River. The site itself is only accessible by climbing equipment in extremely difficult terrain,

so for a long time no accurate data were available to enable repeated monitoring and tracking of the population dynamics in the plant species. When comparing the data from the census of Moravian Alpine bells clumps, a general trend of decrease in the total number of plants can be seen. In the last monitoring from the rope in 2024, only 48 Moravian Alpine bells' individuals were found there. The Moravian Alpine bells' population is only stable in the optimal conditions of the upper level and one group from the middle level, where any decline in clumps is compensated by vegetative reproduction; very rarely there also is reproduction by seeds. In the lower level, there is a steady, slightly decreasing trend. Plants are surviving at their limits there, which is reflected in reduced fitness, low growth and low flowering frequency; some of which are attacked by fungal pathogens. Habitat limiting factors at the lower levels are mainly the amount of light, the lack of suitable terraces with deeper topsoil and drought, which in this case is probably related to increasing average temperature and decreasing humidity rather than the amount of rainfall there.

Merta L. & Křesina J.: Rearing Ukrainian Brook Lamprey/Vladykov's Lamprey Larvae for Restocking its Population in the Račinka Brook

The Ukrainian brook lamprey (*Eudontomyzon mariae*) is a non-parasitic, potamodromous lamprey species. Since its discovery in 1968, the species has been known from a single site, which is the Račí potok/Crayfish Brook, also called the Račinka near the village of Velké Losiny in the Šumperk region (northern Moravia). In recent years, however, experts have inclined to classify the population there as the Vladykov's lamprey (*Eudontomyzon vladykovi*). Since 2017, the Regional Action Plan (RAP) for this species has been implemented at the site by the Nature Conservation Agency of the Czech Republic. The year 2024 ended with mixed feelings in terms of efforts to save the declining population being close to extinction. Artificial spawning and subsequent larval rearing proved feasible, even without sophisticated technological equipment and facilities. In the case of the Vladykov's lamprey, this is the first documented successful attempt ever. However, strengthening collapsing populations by introducing reared individuals can only be of real benefit at sites with restored natural conditions suitable for the species. This is unfortunately not

the case for the Račinka Brook, which has still been affected by a number of negative factors. Some of them can be influenced by tailored management interventions, while others, such as the changing hydrological regime in the streams, can hardly be reduced. In particular, the comprehensive morphological restoration of the Račinka Brook riverbed should be urgently initiated wherever it has been still possible. Artificial rearing of lamprey larvae and their introduction for restocking can then be a very effective tool towards the ultimate recovery of the viable population of these remarkable animals.

Jelínková J.: Rights of Environmental Associations during Issuing a Unified Environmental Statement Procedure

The Unified Environmental Statement (hereinafter referred to as UES) is not issued as a binding opinion under Article 149 of the Administrative Procedure Code in administrative proceedings. However, an environmental association has the right pursuant to Article 70, paragraph 2 of the Act on Nature Conservation and Landscape Protection (ANCLP) to be informed in advance of the issuance of a UES if the association has requested it, instead of taking action under the ANCLP. The association may have other procedural rights in the “proceedings” for the issuance of an UES as a “party concerned” under the Administrative Code. Both the Act on the Unified Environmental Statement and the Administrative Procedure Code explicitly regulate only the interaction between the applicant for the issuance of the UES (binding opinion) and the administrative authority competent to issue it. The other parties/persons concerned are generally only aware of the binding opinion after it has been issued, as parties to the procedure for issuing the decision for which the binding opinion is the basis. There is no right of appeal against a binding opinion. The basic remedy for imperfection is a review of the legality and substantive correctness of the binding opinion under the appeal procedure (Article 149, paragraph 7 of the Administrative Procedure Code), which is supplemented by a supervisory remedy in the case of unlawful binding opinions - a review procedure in the narrower sense (Article 94 and Article 149, paragraph 8 of the Administrative Procedure Code). If an environmental association requests, pursuant to Article 70, paragraph 2 of the Environmental Protection Act, to be informed about the intended interventions - requests for the issuance of a UES

(with the possibility of narrowing the subject matter and local specifications), the competent administrative authority is obliged to inform it about the initiation of the “proceedings” for the issuance of a UES if the UES will be issued instead of (one of) the actions under the ANCLP.

Zajíček P.: Floodings in Show Caves in the Czech Republic

In September 2024, during prolonged heavy rains, extensive flooding occurred throughout the Czech Republic, reaching millennial water levels in some areas. In many places, they had devastating effects. Flood naturally also affect cave systems with water regimes. Therefore, water levels in caves are closely monitored during floods. References to floods in connection with caves were in earlier times linked to the Moravský kras/Moravian Karst area (South Moravia). In other parts of the Czech Republic, caves with a water regime had been previously unknown. Floodings in the Moravský kras/Moravian Karst caves have been occurring at irregular intervals continuously. They occur either during progressive spring snowmelt, during prolonged rainfall or during local storms with extreme precipitation. In recent decades, extreme water levels in karst areas have been recorded and documented in detail. A very dynamic atmospheric phenomenon occurred in April 1985, when a prolonged intense frontal storm swept across Central Europe. During this overnight storm, for example, sinkholes in the Moravský kras/Moravian Karst filled with water and the Punkva River overflowed over the visitor plateau at the bottom of the Macocha/Stepmother Abyss. Perhaps the most significant flood event of the last decades was the 1997 flood in Moravia during very intense and prolonged rainfall in July. The water flooded the bottom of Macocha/Stepmother Abyss, some parts of the dry part of the Punkva Caves, the surroundings of the area and the entrance to the Sloupské jeskyně/Column Caves. The flood also affected other show caves there.

Pešout P.: The Czechoslovak First Land Reform and Nature Conservation

The implementation of a large-scale land reform was included in the very foundations of the First Republic (the term used for the former Czechoslovakia in 1918 – 1938). The principle that “large estates shall be expropriated for domestic colonisation” had already been included in Masaryk’s Washington Declaration

of 18 October, 1918. Already at the time when the reform was underway, the benefits were assessed in contradictory terms. The World War II and post-war developments, nationalisation, the expulsion of the German population, collectivisation and socialisation of the countryside caused the breaking the owners’ relationships to the land and almost wiped out the results of the First Republic land reform. All this was completed after 1989 by the state land privatisation, which did not even attempt to take into account the objectives of the First Republican land reform. The positive impact of the reform on the agricultural landscape - the establishment of medium-sized farms and family farms and the increase in rural employment - has thus largely disappeared. The benefits of the now unimaginable interference with property rights are difficult to assess even after a century. In any case, however, the persistent efforts of the completely understaffed Department of Enlightenment at the then Czechoslovak Ministry of Education and National Enlightenment to ensure the protection of areas of natural importance as part of the land reform should be highlighted.

Plesník J., Rolfová E. & Miko L.: IPBES Published Two Important Reports

Nature conservation is not and cannot be a scientific discipline, although it is sometimes considered to be. Traditionally, conservation biology has been. Nevertheless, both nature conservation and biodiversity conservation, management and sustainable use should be based on the proven evidence provided by science. The Intergovernmental Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES) has been trying to do just that for more than a decade. In 2013, IPBES published a conceptual framework for further action. It emphasises the strong interdisciplinary nature of its assessments, with increasing involvement of economic and social sciences. Thus, in many cases, the authors of IPBES assessment reports do not analyse ecosystems but straight socio-economic systems. On 10-16 December, 2024, the 11th Session of the Plenary of IPBES was held in Windhoek, Namibia, and approved two more important assessments. The first assesses the interlinkages between declining water and food availability, deteriorating human health and ongoing climate change, all in the context of biological diversity. The second assessment report looks at the necessary transformative change, consisting, *inter alia*, of changes in worldviews and in the structures of human society towards real sustainability. ■

Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta životního prostředí
a Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

vás zvou
na 11. společnou konferenci

Fakulta životního
prostředí

K vybraným otázkám praktické ochrany přírody na téma

ZELENÁ INFRASTRUKTURA

Alej na Záběhlé, CHKO Brdy, foto: Běla Komancová

Aula České zemědělské univerzity Praha a online přenos 13. 3. 2025

Bližší informace: kveta.cernohlavkova@nature.cz

OBSAH ROČNÍKU 2024

Autor článku	Název článku	Číslo	str.	Rubrika časopisu
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR	Dotace na ochranu hospodářských zvířat před útoky velkých šelem	2	III.	Kulér
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR	Od pálavského Děvína zmizely téměř 4 km plotu. Vinaři dodrželi slovo	2	III.	Kulér
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR	Pasti pomohou při monitoringu sršně asijské	2	III.	Kulér
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR	Dva nové domy přírody otevřeny	2	IV.	Kulér
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR	Věk nejstarších stromů na Pradědu a Králickém Sněžníku přesahuje 400 let. Ukázal to výzkum zdejších lesů	2	VI.	Kulér
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR	Přírodní rezervace Kotvice dostává novou tvář. Začíná tu obnova rybníků a mokřadů	2	VII.	Kulér
Agentura ochrany přírody a krajiny ČR	Vývoj nově zatravněných ploch a travní směsi v CHKO Moravský kras	2	VII.	Kulér
Ambrozek Libor	Výlet do Hodonínské Dúbravy	3	obálka	Pozvánka na výlet
Ambrozek Libor, Strnad Roman, Kalábková Jana	Dům přírody Hodonínské Dúbravy	3	37	Zaměřeno na veřejnost
Bašta Jiří	Recenze – Vavříny pro horské louky	5	XII.	Kulér
Bedan René, Svobodová Olga, Krása Antonín	Sokol stěhovavý v Moravském krasu	5	10	Péče o přírodu a krajinu
Bobek Miroslav	Ochrana luskounů vyžaduje širší přístup	1	38	Mezinárodní ochrana přírody
Borovec Jakub, Pixa Jan	Kvalita vody v Novomlýnských nádržích a v toku řeky Dyje pod nimi	6	30	Výzkum a dokumentace
Čamská Klára	Zlá zpráva pro přírodu: prudký obrat Evropské komise v požadavku na neproduktivní zemědělské plochy	1	XII.	Kulér
Damohorský Milan	„Silvestrovské rezervace“ po 90 letech...	1	V.	Kulér
Drbal Karel	Forenzní rekonstrukce lebky „Mladeč 1“	5	20	Výzkum a dokumentace
Drbal Karel	Rozhovor s Vratislavem Ouhřabkou	5	38	Rozhovor
Dušek Martin	Úvodem	1	1	Úvodem
Dušek Martin	Rozhovor s Jindřichem Horáčkem	2	43	Rozhovor
Dušek Martin	Rozhovor s Ladislavem Mikem	3	41	Rozhovor
Dušek Martin	Rozhovor se Stanislavem Volfem – moderním včelařem, který se nebojí nových výzev	4	46	Rozhovor
Dušek Martin	Rozhovor s Markem Riederem, ředitelem Českého hydrometeorologického ústavu	6	39	Rozhovor
Fišer Radek	Cyklovýlet po náhorní plošině Krušných hor	4	obálka	Pozvánka na výlet
Fišer Radek, Tájková Pavla	Pozvánka na výlet – Údolím Ohře z Lokte do Svatošských skal	2	obálka	Pozvánka na výlet
Fránková Markéta , Soukupová Markéta Gabriela, Bobek Přemysl, Kulichová Jana	Algologický a paleoekologický průzkum vybraných minerálních pramenů CHKO Slavkovský les	2	26	Výzkum a dokumentace
Fuglíková Jana	Mít co jíst, kde spát a čím nakrmit potomky – to trápí české opylovače!	4	9	Z naší přírody
Gaigr Jonáš, Chobot Karel	Evropský kongres ochrannářské biologie posedmé	4	I.	Kulér
Gillár Martin	Ekofilm slaví 50 let	4	VII.	Kulér
Hátle Miroslav	Vzpomínáme ke 100. výročí narození profesora RNDr. Jaroslava Čihálíka, CSc.	5	VI.	Kulér
Hauck David, Konvička Ondřej, Venkrbec Tadeáš, Marek Josef, Šácha Dušan, Barčíková Simona, Čížek Lukáš, Veselý Milan	Monitoring tesaříka alpského (Rosalia alpina) v EVL Vlárský průsmyk	4	32	Výzkum a dokumentace
Havel Petr	Novinky v obnově přírody a její národní plán	3	25	Právo v ochraně přírody
Havel Petr	Kontinentální biogeografický seminář v červnu tohoto roku v Praze	4	I.	Kulér
Havelka Jan, Kližanová Kristína, Mikuláš Ivan	Kdo houká na kalamitních holinách v Brdech?	3	16	Výzkum a dokumentace
Hédl Radim, Dvořáková Mirka	České lesy se staly jednotvárnějšími. Pestřejší otevřené lesy dlouhodobě mizí	3	II.	Kulér
Hladík Petr	Úvodem	3	1	Úvodem
Hlaváč Václav	Úspěšná konference IENE 2024	5	I.	Kulér
Hofmeister Jeňýk, Pouska Václav, Palice Zdeněk, Šoun Jaroslav, Vondrák Jan	Význam časové a prostorové kontinuity lesních stanovišť pro lesní biodiverzitu	4	19	Péče o přírodu a krajinu
Hofmeisterová Hana, Hromas Jaroslava, Pojer František	Dům přírody Českého krasu otevřen	2	39	Zaměřeno na veřejnost
Horáček Jindřich	Padesát let lázeňské krajiny	2	2	Z naší přírody
Hošek Michael, Bartaloš Tomáš, Kedlubiec Radek, Kešner Michal, Pavka Přemysl, Pavková Klára, Trojáček Pavel	Vymezení a ochrana významného krajinného prvku údolní niva	1	10	Péče o přírodu a krajinu
Hradecký Jan	Úvodem	6	1	Úvodem
Hubený Pavel	Tlející dřevo – svět divočiny	1	2	Z naší přírody

Autor článku	Název článku	Číslo	str.	Rubrika časopisu
Hubený Pavel	Cesta rodícím se pralesem – Radvanovický hřbet	1	obálka	Pozvánka na výlet
Hubený Pavel	Efektivita přirozené a umělé obnovy lesa	4	24	Péče o přírodu a krajinu
Hůla Petr, Šůlová Karolína	Na Křivoklátsku se nově objevil vzácný brouk tesařík alpský	4	VI.	Kulér
Chlapek Jindřich, Štencel Radek, Březina Stanislav, Krause David, Mateerna Jan	Záludnosti péče o nejvýše položené partie Česka	6	12	Péče o přírodu a krajinu
Chobot Karel	Projekt mapování a inventarizace (Monitoring 2) dokončen	1	17	Výzkum a dokumentace
Chobot Karel	Dvacátý sedmý mezinárodní entomologický kongres v Kjótu	5	III.	Kulér
Chytil Josef, Vlasáková Libuše, Brlik Vojtěch	Jaké jsou výstupy z globálního jednání Bonnské úmluvy	3	I.	Kulér
Janík Tomáš, Romportl Dušan	Změny krajiny v chráněných územích v posledních 70 letech	3	20	Výzkum a dokumentace
Jelínková Jindřiška	Návštěva finských kolegů k tématu vlk	6	III.	Kulér
Jelínková Jindřiška	Diskuze o ochraně vlků v Evropě pokračují	6	VI.	Kulér
Jelínková Jitka	Omezení působnosti České inspekce životního prostředí	1	21	Právo v ochraně přírody
Jongepierová Ivana , Jongepier Jan W., Uříčář Jan	Doc. Ing. Milan Králíček, CSc.	5	VII.	Kulér
Jongepierová Ivana, Říhová Jitka	Dům přírody Bílých Karpat	1	30	Zaměřeno na veřejnost
Just Tomáš	Příznivé průtokové poměry	6	9	Péče o přírodu a krajinu
Klečková Irena, Kozel Petr, Kolář Vojtěch, Tájková Pavla, Ribeiro Pedro, Linke Daniel, Matos-Maraví Pável , Sucháčková Bartoňová Alena	Genomika v ochraně hmyzu: výzvy a možnosti využití	5	14	Výzkum a dokumentace
Klečková Irena, Kozel Petr, Kolář Vojtěch, Tájková Pavla, Ribeiro Pedro, Linke Daniel, Matos-Maraví Pável , Sucháčková Bartoňová Alena	Slovník nejběžnějších pojmů spojených s genetikou a genomikou	5	IV.	Kulér
Knižátková Eva, Škola Martin, Machoňová Dominika, Volf Vladimír, Jetenská Eva	Výsledky ukončeného projektu k zajištění plánovací dokumentace chráněných území	5	6	Péče o přírodu a krajinu
Kolegové ze Správy CHKO Železné hory	Radka Nožířová a 44 let práce pro ochranu přírody	5	VIII.	Kulér
Kosejk Jaromír	Dopad změny stavebního práva na výkon státní správy v ZCHÚ	3	30	Právo v ochraně přírody
Kotecký Vojtěch	Podniková udržitelnost a česká ochrana přírody	6	34	Zaměřeno na veřejnost
Kotyzová Marie	Mezinárodní škola ochrany přírody krasových oblastí	3	IV.	Kulér
Kotyzová Marie, Frei Ivana, Jílková Veronika, Laštůvka Zdeněk, Malenovský Igor, Musil Zdeněk, Piží Václav, Řehová Veronika, Starý Josef, Straková Marie, Šefrová Hana, Tajovský Karel, Tůma Jiří, Vašíček Martin, Vymyslický Tomáš	Studie zatravňených ploch v CHKO Moravský kras	6	16	Péče o přírodu a krajinu
Koudelka Martin	Pozvánka na výlet – Ludmírovsko	5	obálka	Pozvánka na výlet
Krása Antonín	Užovka stromová v Povltaví	3	2	Z naší přírody
Krása Petr, Libichová Lenka, Pelc František	CHKO Krušné Hory?	4	2	Z naší přírody
Krejčí Veronika	Nejúspěšnější model ochrany přírody: MŽP uspořádalo seminář o národních parcích a CHKO	4	IV.	Kulér
Krejčí Veronika	Vláda schválila novelu zákona o ochraně přírody a krajiny: Ochrana stromů ohrožených výstavbou, efektivnější druhová ochrana rostlin a živočichů a vyhlášení NP Křivoklátsko	6	VII.	Kulér
Kuna Petr	Výlet: Za starými stromy do Babiččina údolí	6	obálka	Pozvánka na výlet
Loučková Blanka, Tichopádová Eliška, Stella David, Drlíková Johana, Matinová Aneta, Zvěřinová Simona, Vačkářová Davina	Participativní hodnocení ekosystémových služeb v případových studiích	3	33	Zaměřeno na veřejnost
Lysák Filip, Chytrá Helena, Kotasová Adámková Marie	Slovácké lúky u Lednice: cesta k obnově	2	14	Péče o přírodu a krajinu
Mach Petr, Škorpíková Vlasta	Zamyšlení nad potřebou změny nastavení druhové výjimky	5	23	Právo v ochraně přírody
Miklín Jan, Kmet Jiří	O Pálavě, její kráse a pestrosti	4	42	Zaměřeno na veřejnost
Musil Jiří, Marek Pavel	Ohlédnutí za VIII. ročníkem semináře ke zprůchodnění migračních překážek ve vodních tocích	1	IV.	Kulér
Otcovský Karel	Vědci objevili v Krušných horách buk starý přes 470 let	1	I.	Kulér
Ouhřabka Vratislav	Využití georadaru v krasových oblastech a pro průzkum jeskyní	1	14	Výzkum a dokumentace
Ouhřabka Vratislav	Jeskyně v Gruzii	5	41	Mezinárodní ochrana přírody
Pačes Tomáš	Úvodem – Vzpomínky ze Slavkovského Lesa	2	1	Úvodem
Pánková Hana	Dolnokralovické hadce – obnova botanické perly	2	22	Péče o přírodu a krajinu
Pelc František	Je potřeba hledat cesty, jak eliminovat střety mezi lidskými aktivitami a vlky	4	III.	Kulér
Pešout Pavel	Ekologicky významné prvky (krajinné prvky) jako součást ekologické sítě	3	9	Péče o přírodu a krajinu

Autor článku	Název článku	Číslo	str.	Rubrika časopisu
Pešout Pavel	Úvodem	4	1	Úvodem
Pešout Pavel	Memorandum o péči a ochraně Ždánického lesa	4	II.	Kulér
Pešout Pavel	Bečva bude obnovena	5	II.	Kulér
Pešout Pavel, Kinská dal Borgo Jana	Změny ve vyplácení újmy za ztížení hospodaření	2	34	Právo v ochraně přírody
Pešout Pavel, Porteš Michal	Velkolom ČSA: Největší projekt ekologické obnovy v ČR	4	14	Péče o přírodu a krajinu
Plesník Jan	O seznamech IUCN. Tentokrát zelených	1	25	Zaměřeno na veřejnost
Plesník Jan	Summary	1	XII.	Kulér
Plesník Jan	Ochranařská genetika pomáhá péči o přírodu a krajinu již půlstoletí	2	30	Výzkum a dokumentace
Plesník Jan	Ohrožuje obchod skutečně flóra a fauna?	2	I.	Kulér
Plesník Jan	Změny půdního krytu vyvolané lidmi mění produktivitu a druhovou bohatost ekosystému	2	II.	Kulér
Plesník Jan	Summary	2	XII.	Kulér
Plesník Jan	Úbytek mořského ledu mění chování ledních medvědů	3	III.	Kulér
Plesník Jan	Co určuje přežívání včelstev v městském prostředí	3	V.	Kulér
Plesník Jan	Rotter P., Purchart L.: Ekologie lesa. Jak se les mění a funguje (Mendelova univerzita Brno 2023)	3	VII.	Kulér
Plesník Jan	Summary	3	XI.	Kulér
Plesník Jan	Pařížská úmluva se snaží zachovat dědictví celého lidstva	4	48	Mezinárodní ochrana přírody
Plesník Jan	Recenze – Ptačí svět	4	XI.	Kulér
Plesník Jan	Summary	4	XIII.	Kulér
Plesník Jan	Afričtí sloni se ve stádu individuálně oslovují	5	IV.	Kulér
Plesník Jan	Pomáhají ochranařské akce skutečně zlepšovat stav biologické rozmanitosti?	5	V.	Kulér
Plesník Jan	Summary	5	XIII.	Kulér
Plesník Jan	Stav a výhled vnitrozemských vodních ekosystémů ve světě	6	45	Mezinárodní ochrana přírody
Plesník Jan	Účinnost zubů varanů komodských umocňuje železo	6	I.	Kulér
Plesník Jan	Ochrana nosorožců: dobré i špatné zprávy	6	II.	Kulér
Plesník Jan	Summary	6	XII.	Kulér
Plesník Jan, Pelc František	Národní park Nairobi – příroda versus výstavba	3	44	Mezinárodní ochrana přírody
Plesník Jan, Plesníková Marcela	Antropocén nebude, nebo přeci jen ano?	2	VIII.	Kulér
Pojer František, Krejčí Michal	Na Bečvě jednala Rada AOPK ČR	6	IV.	Kulér
Pořízek Ladislav	Benátky nad Jizerou úspěšně čerpají dotace prostřednictvím AOPK ČR	3	IV.	Kulér
Prach Jindřich, Hájková Petra, Vondrák Daniel, Dudová Lydie, Marešová Petra, Bobek Přemysl, Chattová Barbora, Pokorný Petr	Výzkum minulosti ekosystémů – co přináší paleoekologie moderní ochraně přírody?	6	25	Výzkum a dokumentace
Prach Jindřich, Pokorný Petr, Prach Martin, Hošková Kristýna, Fér Tomáš, Bednář Pavel	Modřín opadavý původní více, než jsme si mysleli. Jak s ním v chráněných územích?	4	37	Výzkum a dokumentace
Prudík Boris, Daněk Tomáš, Musil Jiří	Jak široká je pro ryby řeka?	6	6	Péče o přírodu a krajinu
Příbyl Lubomír	Úvodem	5	1	Úvodem
Rosalie Soukupová Franziska, Sedláček Libor, Vacek David	Podpora zelené infrastruktury v sídlech	6	2	Péče o přírodu a krajinu
Salov Tomáš	Čerstvá data: Turistický ruch v Českém Švýcarsku se v roce 2023 zotavoval!	1	X.	Kulér
Sedláček Ondřej	Zamyšlení nad knihou R. Haluzík a kol.: Město naruby. Vágní terén, vnitřní periferie a místa mezi místy.	3	VI.	Kulér
Slezáková Jana	Konference Pozemkové úpravy a voda v krajině	6	V.	Kulér
Sovinc Andrej	Řeka Vjosa v Albánii – nový přístup k ochraně říčních ekosystémů	6	41	Mezinárodní ochrana přírody
Stuchlíková Linda , Bílý Martin	Politika krajiny	3	6	Péče o přírodu a krajinu
Svobodová Olga	Nové právní předpisy a další dokumenty v oblasti ochrany přírody a krajiny	1	VII.	Kulér
Svobodová Olga	Právní předpisy	2	X.	Kulér
Svobodová Olga	Právní okénko – Nové právní předpisy a další dokumenty v oblasti ochrany přírody a krajiny	3	IX.	Kulér
Svobodová Olga	Právní okénko – Nové právní předpisy a další dokumenty v oblasti ochrany přírody a krajiny	4	VIII.	Kulér
Svobodová Olga	Nové právní předpisy a další dokumenty v oblasti ochrany přírody a krajiny	5	IX.	Kulér

Autor článku	Název článku	Číslo	str.	Rubrika časopisu
Svobodová Olga	Právní okénko – Nové právní předpisy a další dokumenty v oblasti ochrany přírody a krajiny	6	VIII.	Kulér
Svojanovský Radek, Koudelka Martin	Historický vývoj a současný stav mapové dokumentace javoříčských jeskyní	5	34	Z historie ochrany přírody
Šindelář Jiří	Nová efektivní metoda 3D skenování jeskyní	3	13	Výzkum a dokumentace
Šmidová Lenka, Šrejberová Jana	Výroba energie z obnovitelných zdrojů a převažující veřejný zájem	5	27	Právo v ochraně přírody
Plesník Jan	Recenze: O chování živočichů přehledně a záživně – Etologie: Mechanismy, ontogeneze, funkce a evoluce	6	X.	Kulér
Štěrbová Jitka	Jihokorejské národní parky	2	45	Mezinárodní ochrana přírody
Šůlová Karolína	Rozhovor s Petrem Bejčkem – ředitelem ČIŽP	1	36	Rozhovor
Šůlová Karolína	Ceny za přínos k ochraně přírody uděleny: jedna putuje do Krkonoš, další oceňují filmové počiny	1	II.	Kulér
Šůlová Karolína	Kočka divoká na fotopasti na Křivoklátsku. Už podruhé	1	II.	Kulér
Šůlová Karolína	Konference DATA v ochraně přírody	1	III.	Kulér
Šůlová Karolína	LIFE PROSPECTIVE: startuje desetiletý projekt pro lepší ochranu rostlin, hub a živočichů	1	IV.	Kulér
Šůlová Karolína	Spouštíme záchranný program pro raka kamenáče, našeho nejvzácnějšího a kriticky ohroženého raka	4	IV.	Kulér
Tájek Přemysl	Přírodní hodnoty CHKO Slavkovský les	2	6	Z naší přírody
Tájek Přemysl, Kožíšková Hana, Tájková Pavla, Jaška Pavel	Péče o přírodu Slavkovského lesa	2	18	Péče o přírodu a krajinu
Urban Peter, Miňová Lucia	Biosférické rezervácie na Slovensku v začarovanom kruhu?	1	44	Mezinárodní ochrana přírody
Václavík Tomáš, Čejka Tomáš, Bednář Marek, Šarapatka Bořivoj	Agroenvironmentální přístupy v zemědělské krajině	6	21	Výzkum a dokumentace
Vondřejc Tomáš Ernest	Péče o tesařika alpského v oblasti EVL Vlárský průsmyk	4	29	Péče o přírodu a krajinu
Vylita Tomáš	Slavkovský les jako lázeňská terapeutická krajina	2	10	Z naší přírody
Zajíček Petr	Nejnovější poznatky k objevům v Kateřinské jeskyni	1	6	Z naší přírody
Zajíček Petr	Expedice Karla Absolona na dno Macochy v roce 1903	1	33	Z historie ochrany přírody
Zajíček Petr	Jeskyně Na Turoldu, největší krasový systém v jurských vápencích u nás	5	31	Zaměřeno na veřejnost
Zajíček Petr	Paclele, skutečný přírodní klenot Rumunska	5	46	Mezinárodní ochrana přírody
Zárybnický Jan	Nový portál ISOP spuštěn	2	VI.	Kulér
Zatloukal Vladimír, Mašková Radka, Beranová Jana	Uplatnění nepůvodních dřevin při adaptaci lesa na klimatickou změnu	5	2	Z naší přírody

KONTAKTY NA AUTORY:

- Linda Blättler**
AOPK ČR,
Oddělení obecné ochrany přírody
linda.blattler@nature.cz
- Jan Daněk**
Ústav výzkumu globální změny AV ČR
danek.j@cezechglobe.cz
- Martin Dušek**
AOPK ČR,
šéfredaktor časopisu Ochrana přírody
martin.dusek@nature.cz
- Jiří Hušek**
AOPK ČR,
ředitel Regionálního pracoviště Liberecko
jiri.husek@nature.cz

- Karel Chobot**
AOPK ČR,
ředitel Odboru monitoringu biodiverzity
karel.chobot@nature.cz
- Simona Jandurová**
Krajský úřad Středočeského kraje,
vedoucí Odboru životního prostředí a zemědělství
jandurova@kr-s.cz
- Jitka Jelínková**
expert na právo v oblasti ŽP
jidr.jitka.jelinkova@gmail.com
- Jiří Křesina**
Beleco, z.s.
jiri.kresina@beleco.cz
- Lukáš Merta**
expert na vodní ekosystémy – OSVČ
L.Merta@post.cz

- Ivan Mikuláš**
AOPK ČR,
Oddělení sledování stavu druhů živočichů
ivan.mikulas@nature.cz
- Helena Neuwirthová**
AOPK ČR,
Oddělení druhové ochrany rostlin
helena.neuwirthova@nature.cz
- Sylvie Pecháčková**
Západočeské muzeum v Plzni
spechackova@zcm.cz
- Ondřej Peksa**
Západočeské muzeum v Plzni
opeksa@zcm.cz
- Pavel Pešout**
AOPK ČR,
ředitel Sekce ochrany přírody a krajiny
pavel.pesout@nature.cz

- Jan Plesník**
AOPK ČR,
poradce ředitele
jan.plesnik@nature.cz
- František Pojer**
AOPK ČR,
RP Střední Čechy,
vedoucí Oddělení SCHKO Český kras
frantisek.pojer@nature.cz
- Tomáš Salov**
Národní park České Švýcarsko,
tiskový mluvčí
t.salov@npcs.cz
- Marie Straková**
Agrostis Trávníky, s.r.o.
strakova@agrostis.cz

- Olga Svobodová**
AOPK ČR,
Sekce ochrany přírody a krajiny
olga.svobodova@nature.cz
- Emil Šnidauf**
Informační středisko CHKO Český kras,
Svatý Jan pod Skalou
snaidauf.emil@seznam.cz
- Petr Zajíček**
Správa jeskyní ČR,
Oddělení péče o jeskyně
zajicek@caves.cz
- Lucie Zejdová**
Ústav hospodářské úpravy lesa a aplikované geoinformatiky,
Mendelova univerzita v Brně
lucie.zejdova@mendelu.cz